

**КРУГЛИЙ СТІЛ “ОСМАНСЬКО-УКРАЇНСЬКІ ВЗАЄМИНИ
В ПІВНІЧНОМУ ПРИЧОРНОМОР’І: КОЗАЦЬКА ДОБА”.**

21-22 квітня 2016 р. В ОДЕСІ

21 – 22 грудня 2014 р. в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова відбувся круглий стіл “Османсько-українські взаємини в Північному Причорномор’ї: козацька доба” (див. фото - вкладка).

Організатори круглого столу – ОНУ імені І.І. Мечникова, Інститут сходознавства імені А. Кримського НАН України, історичний факультет та Відділ історії козацтва на півдні України НДІК Інституту історії України НАН України за сприяння Генерального консульства Туреччини в м. Одеса.

Учасники – провідні фахівці вітчизняної та зарубіжної історичної науки з різних регіонів України – Києва, Дніпра, Одеси, Чернігова, Туреччини – Анкара та Польщі – Варшава.

Відкрилась конференція привітаннями учасникам конференції від ректора Одеського університету проф. І. Коваля, Генерального консула Республіки Туреччини пана Уфука Тогрула та від Інституту сходознавства – ст. наук. співробітник І. Дриги.

В рамках пленарного засідання з доповідями виступили гості: *Саліх Йилмаз, професор, Університет Йилдирим Бейязит (Анкара, Туреччина)* – “Турецько- українські взаємини козацької

доби та їхній вплив на сучасність” та *Станіславський Вячеслав, к.і.н., провідний науковий співробітник, Інститут історії України НАН України (Київ, Україна) – “Торговельні шляхи між Україною та Османською державою (за документами початку XVIII ст.)”*

Тематика круглого столу включала два основних напрямки: *“Запорозька Січ та Кримське ханство”* й *“Українське козацтво і Османська держава”*. В них були запропоновані виступи: проф. В. Брехуненко (Київ) *“Турки і татари в середовищі українських та донських козаків у XVI – першій половині XVII ст.”*, докторант А. Живачівський Андрій (Варшава) *“Козацькі напади на османські міста в XVI –XVII ст. за даними Реєстру Важливих Справ (Mühimme Defterleri)”*, проф. Т. Гончарук (Одеса) *“Дії козацьких відділів та ватаг в районі Хаджибея (Одеса) у середині XVI – на початку XVIII ст. (за матеріалами опублікованих джерел)”*, доц. А. Красножон (Одеса) *“Історична топографія османських міст Північно-Західного 1770-1790-х рр.”*, доц. Л. Новікова (Одеса) *“Татари і турки в історії України: pro et contra в українських інтелектуальних інтерпретаціях кінця XVII – початку XVIII ст.”*, доц. В.Полторац (Одеса) *“Рід Чайковських на службі в Османській імперії”*, доц. О. Кухарук (Чернігів) *“Кліматичний фактор та його вплив на російсько-турецькі війни кінця XVIII – XIX ст.”*, доц. Каюк С. (Дніпро) *“Російсько-турецьке протистояння кінця XVIII – початку XIX ст. та повсякденні релігійні практики запорозького козацтва”*, докторант В.Грибовський *“Татари-липки як сегмент етносоціального простору українського степового порубіжжя другої половини XVII - XVIII ст.”*, магістр Амеліна О. (Одеса) *“Козацький і татарський ясир – спільне та особливе: спроби порівняльного аналізу”*.

Під час обговорення відбувся обмін новими інформативними можливостями для подальшого вивчення питань з історії козацтва, створення спільних наукових досліджень.

Однією з важливих складових круглого столу стали презентації трьох нових видань, які відображають тематику конференції: 1. *Олександра Середи «Османсько-українське порубіжжя у XVIII ст. за османсько-турецькими джерелами».* – Одеса: Астропринт, 2015; 2. *Олександра Галенко «Mustafa Naïmâ. Rauzatu'l-Hüsayn fî hulâsati ahbârî'l hafîkaun // Мустафа Наїма. Гюсейнові городи у витязі історії із заходу і сходу».* – Київ: Наукова думка, 2015; 3. *Збірника наукових праць «Історія України в книжкових пам'ятках кінця XVII – XVIII ст. З колекції Наукової бібліотеки ОНУ імені І.І. Мечникова».* – Одеса: ОНУ, 2015.

В рамках проведення круглого столу Наукова бібліотека ОНУ імені І.І. Мечникова підготувала для учасників тематичну виставку: *“Історія Османської держави та Північного*

Причорномор'я XVI – XIX ст. у фондах Наукової бібліотеки ОНУ імені І.І. Мечникова". На виставці були представлені, серед інших, наступні видання: 1. Schedel, Hartman (1140-1514). Liber Chronicarum. – Nürnberg : Anton Korberger, 12 VII 1493. – [20], CCXIX, [1], [6] f. : ill (Шедель, Гартман. Всесвітня хроніка. – Нюрнберг, 1493); 2. Sansovino F. Dell'istoria universal dell'origine et imperio de Turchi. Raccolta da m. Francesco Sansovino ... – Venetia, 1564; 3. Сансовіно Ф. Про загальну історію походження імперії турок. Складено магістром Франческо Сансовіно ... – Венеція, 1564; 4. [Jant, Jacques de]. L'Histoire du Prince Osman, fils du sultan Ibrahim, empereur des Turcs, et frère de Mahomet IV ... – A Paris, 1670 ; 5. Жан, Жак де. Історія принца Османа, сина султана Ібрагіма, турецького імператора, і брата Магомета IV ... – Париж, 1670; 6. Cara Mustapha grand vizir : histoire contenant son élévation, ses amours dans le Serrail, ses divers emplois, le vray sujet qui luy a fait entreprendre le siege de Vienne, et les particularitez de sa mort. – A Paris, 1684 (Кара Мустафа великий візир: історія піднесення, його любові до Сералю, різні розваги, справжня причина, що змусила його взятися за облогу Відня, і подробиці його смерті. – Париж, 1684); 7. Базили, Константин Михайлович (1809-1884). Босфор и новые очерки Константинополя / Сочинение Константина Базили ... – Санкт-Петербург, 1836; 8. [Булгаков, Яков Иванович (1743-1809)]. Российское посольство в Константинополь, 1776 года ... – [Санкт-Петербург], 1777; 9. [Марсильи, Луиджи Фердинандо (165-1730)]. Военное состояние Оттоманския империи с ея приращением и упадком. – Санкт-Петербург, 1737.

Підсумовуючи роботу круглого столу були сформульовані та прийняті наступні рішення: 1. Провести на базі історичного факультету Міжнародну наукову конференцію у 2018 р. з історії Османської держави на території України та українських складових в межах Оттоманської Порти XV – початку XX ст. 2. Створити окремі дослідницькі групи з питань османістики з істориків, політологів, філологів та інших фахівців, які підготували окремі наукові та науково-популярні проекти для презентації на наступній конференції.

Olena Bachynska

The scientific conference "Ottoman-ukrainian relations In the northern Black Sea region, Cossacks epoch". 21-22 of april 2016 in Odessa

Олена Бачинская

Круглый стол "Османсько-українські взаємини в Північному Причорномор'ї: козацька доба". 21-22 апреля 2016 г. в Одессе